

Här är jag!

- men var är hunden?

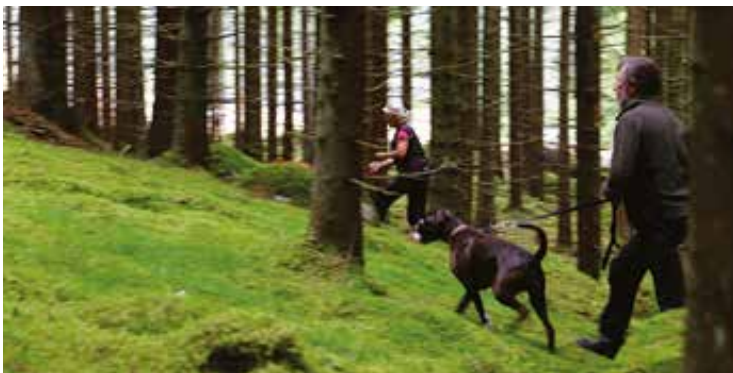

Text och foto: Helena Fredriksson

Den som har lyckan att få följa Boxer SM ute i sökskogen drar en vinstlott. På nära håll får man följa en nervkittlande dramatik på hög nivå och det är otroligt imponerande att se alla sökhundar i arbete. Och ska föraren skicka rätt eller tappa huvudet? Här är bruksgrenen där domarna ser allt!

BOXER
SM
7-9 augusti 2015

Lördagsförmiddagen är lugn och lite loj inne på Tånga Heds SM-område. Men skenet bedrar. Det är den stora bruksdagen och det är ute i skogarna som allt sker - uppletande, budföring, IPO-spår, spår och sök. Morgonen är mulen och disig och det är nästan helt vindstilla. Dagen lovar värme. Årets sökruta ligger i Herrljungaskogarna. Mellan träden stegar fyra figuranter och några hundar fram för att valla av rutan. Stegen sjunker djupt ner i mossan.

- Det är ingen lätt bana, säger Håkan, sökveteran och för dagen figurant. Den här mossan kommer göra att det blir riktigt tungt för hundarna. Och så är det skitvind och värme på det.

Rutan slutar uppifrån en höjd på höger sida ner mot ett kalhygge som avgränsar rutan på den vänstra kanten. Mittstigen är markerad med snitslar och vid 100, 200 och 300 meter finns skyltar som avdelar rutan för lägre, högre och elitklass. Samtidigt som figuranterna vallar av rutan går de igenom legorna där de ska gömma sig. Det är med förtjusning som Ulrika provar på den lega som blir gemensam för alla klasser.

Den är helt dold, och ligger finurligt nedgrävd under ett hyggesris vid rutans vänstra kant. Öppningen är en lucka gjord av kompostgaller. - Det är nog inte alla hundar som varit med om en underjordisk figurant, säger Ulrika och försöker hitta en ställning som blir någorlunda bekväm.

Det är också den lega som kommer ställa till mest bekymmer för de tävlande.

Domare är Lotta och Kjell Blomqvist. De har dömt Boxer SM flera gånger tidigare och kommer följa varje steg ekipagen tar.

- Det är lika trevligt varje gång att komma hit, säger Kjell. Vi bedömer samarbete, tempo, hur väl hunden täcker upp rutan och markeringarna. Men vad går det ut på? frågar han retoriskt och det hörs att han ställt denna fråga många gånger förut. Det viktigaste är att hitta figuranter! Och så måste man tänka, ska man skicka

tätt eller glesare? Skickar du för tätt kan hunden ta slut och samtidigt ska du täcka upp rutan. Det här är ett samarbete mellan hund och förare.

Först ut i fältet är elitklass och Britta Karlsson med femåriga Znäckan (Hausse Znäckan). Rutan är nu 300 meter lång och de har 17 minuter på sig.

-Sök! kommenderar Britta och Znäckan sticker iväg. Hon gör ett slag, Britta ropar "Här är jag!" och Znäckan kommer tillbaka, utan rulle i munnen. Efter ytterligare ett par tomslag, utan figurantträff skickar Britta iväg igen henne på

den vänstra sidan och så är hon borta. "Här är jag!" ropar Britta, men ingen Znäckan. Vart har hon tagit vägen? Tiden går. Minuterna går. Ingen boxer någonstans. Efter en evighet kommer hon tillbaka från andra sidan mittstigen. Utan rulle i munnen. Tungan hänger som en slips och hon är helt slut. I den stunden önskar man att man kunde få titta in i hennes huvud och få veta var hon varit.

Till slut hittar Znäckan Eva som ligger i en öppen lega under en gran på den högra kanten. – Här var hon minsann en gång tidigare och trampade, berättar Eva.

När tiden just gått ut hittar hon även den dolda lega som ligger allra längst bort, men då är det för sent. Med endast en hittad figurant blir det 0 poäng i sök och Britta och Znäckan får inte tävla vidare, för den här gången. Men hon får ändå göra sitt påvis och eftersom det nu är utom tävlan så får hon ge figuranten Lena en skön puss. Dagen har varit bra för Znäckans del och vilket motionspass hon gjorde!

Nästa ekipage ut i fält är Elisabeth Rikkinen med Harrick (Queensie's Harrick). Rutan har nu förkortats till 200 meter som den är i högre sök och de har 13 minuter på sig. Varje skick är lika spännande. Ska han komma tillbaka med rullen i munnen? Vid ett skick på höger kanten springer Harrick djupt in i rutan och kommer tillbaka med markering. Den lilla vind som finns ligger på från det hållet, så han känner säkert figgen Lena redan från stigen.

–Visa, säger Elisabeth och går ut med Harrick i koppel tillsammans med domare Lotta. Han lägger sig ner ett par meter framför Lena som ligger under en gran. I sök och kommer tillbaka med markering. Den lilla vind som finns ligger på från det hållet, så han känner säkert figgen Lena redan från stigen.

tränat in det. Vid påvisen pausar tävlingsledaren tidtagningen tills ekipaget är tillbaka på stigen igen.

När de fortsätter vill Harrick inte längre springa ut på högersidan. Han travar in några meter och sedan vänder han, trots att Elisabeth försöker skicka igen. "Jaha, det finns ingen där säger du" säger hon och skickar istället på vänstra sidan. Träff igen i den dolda legan under granriset och Ulrika får äntligen veckla ut armar och ben och klättra upp från sin underjord. Innan tiden är slut har Harrick hittat alla tre figuranter. Vilken fantastisk hund!

Nu är det dags för domarna att lämna sitt omdöme och sina poäng. Kjell tar till orda:

– Ni hittade tre figgar, det är bra. Men det blev väldigt långa slag och jättemycket som blev osökt. Det var klar olydnad när han vägrade gå ut och du försökte du skicka igen och han

Harrick lyssnar till domare Kjell.

vägrade på nytt. Antingen har du lydnaden och skickar eller så skit i att skicka åt det hållet. På grund av det här får du poäng 6 av mig och 6,5 av Lotta.

Maxpoängen som man kan få är 10 och det syns att Elisabeth blir jättebesviken. Hittar man två figgar så kan man få upp till 7 poäng, och de har ju hittat alla tre.

– Min hund går på nosen, inte på lydnaden. Det är en boxer, man kan slå honom i huvudet, men det hjälper inte, suckar hon.

Sök är verkligen en utmanande bruksgren. När det gäller spår ser domarna starten och spårupptaget. Men väl ute i skogen ser ingen spårarbetet och det kanske till och med är föraren som hittar en pinne. Och man kan belöna sin hund. Men i sök finns domare som ser allt. I sök får man inte ge någon belöning under sökarbetet, inte ens klappa om. Hunden får inte leka med och hälsa på figuranten och den ska förutom att hitta figuranter uppvisa en söklydnad. Den ska lika glatt och motiverat springa ut på skick där den vet att det inte finns någon. Det känns lite orättvist när Elisabeth troppar iväg med Harrick. Fast Harrick är ju inte ledsen för det, han har ju fått göra något han älskar och har hittat tre figuranter.

Näst på tur står Tauno med Chess (Hausse Chess). Nu är det lägre sök, rutan är 100 meter lång och söktiden åtta minuter. En figurant har lurigt placerats allra högst upp i högra hörnet, i

nivå med startlinjen. Dit upp är det brant och blockigt.

– Sök! säger Tauno och skickar iväg Chess till vänster. Chess springer rakt ut och följer noggrant rutans ytterkant ända ner i hörnet, följer vänsterytterkanten en bit och kommer tillbaka när Tauno ropar “Här är jag!”. Nästa skick går till höger snett bakåt så att Chess sökslag bildar en

snugg åtta. Området blir perfekt avsökt ända ut i ytterkanterna. På högerslaget hittar han också Håkan under en gran.

Men när det kommer till den dolda legan under granriset blir det bom. När man går bakom och vet var legorna är placerade är det lätt att tycka att det blir för långt mellan skicken på den vänstra sidan. Granrislegan ligger längst ner i sänkan mellan två kullar. Tauno har skickat före den första kullen och sedan skickar han först vid den andra kullen. Den lilla vind som finns ligger åt fel håll och figuranten ligger verkligen under jorden. Chess springer ut och kommer inte ens i närheten av granrishögen, tillbaka utan rulle. När tiden har gått ut har han hittat två figuranter och det blir dags för domarnas dom.

– Din hund gick verkligen ut rutan, säger Kjell. Ni fick två figgar, men missade den i gropen. Det var synd att ni inte tog den figgen, men du får full poäng (7, 7) av oss båda för två figgar, bättre kan du inte få.

– Tauno gjorde ett omskick när hunden inte ville gå ut, och då gick den, förtydligar Kjell. Hunden har gått ut i rutan, den har gått ut där han vart innan, och han åtlyder husses dirigeringar.

Det är imponerande att se en sökhund som jobbar och springer rakt ut i rutan i lagom stora skick. Förutom att ta vittring och leta figuranter så gör sökhunden ett lydnadsarbete som sträcker sig i 50-metersbågar från stig till ytterkant, gång på gång. Hunden springer i terräng som är riktigt krävande och den måste ha en riktigt bra kondition. Dessutom måste ju föraren ha huvudet på skaft, ha koll på var figuranterna hittats och beräkna hur täta skicken ska vara för att söka av hela rutan utan att hunden klappar ihop.

Johanna Rapp som är nästa ekipage tillsammans med Java (Heros Biscaya) tror inte sina ögon när hon plötsligt ser 100-metersmarkeringen. De hade ju just startat! De har gått hela banan, men bara hittat en figge. Tiden är inte ute, men vart ska hon skicka? Johanna skickar ut på högerkanten där Java redan hittat Håkan och väljer sedan att gå över 100-metersgränsen och därmed avsluta sökandet innan tidsfristen gått ut.

– Men varför skickar du där du redan hittat en figge? undrar Kjell.

– Va, gjorde jag? Var det där Håkan låg? skrattar Johanna. Jag trodde han låg i början. Jag tappade bort mig totalt!

BOXRAR KAN

TEMA SÖK

Kjell fortsätter:
– Ni gjorde ett fint första slag. Kan ni bara lugna ner er, så kommer det gå bra i framtiden. Men med en figge så blir det förstås noll den här gången.

Desorientering kan verka berusande.

Nu är det tre hundar kvar. Marie Rand gör ett jättefint sök med Hector (Shirwalk's Emerson) med fina slag och hittar alla tre figgar. En hopvecklade Ulrika får åter lufta sig. Inte heller Hector ville gå ut åt höger, men Marie skickar igen och då hittar han Håkan.

De får lite avdrag för ett ottydligt påvis vid rishögslegan.

– Vet du verkligen var figgen är? undrar Kjell. Det visste inte Marie. Dagen igenom är Kjell något strängare än sin fru Lotta och poängen blir 8,5 och 9.

Elva i startgroparna.

Agneta Lundström med Elva (Vektors Luna) hittar två figgar och missar liksom flera andra rishögen. Domarkjell manar vidare:

– Varför går du så långt mellan skicken?

– För att vi haft problem med att gå för tätt, svarar Agneta.

– Det bästa är att räkna stegen. Det kändes som att hon inte riktigt fick chansen att söka av rutan. Och hon lyssnade inte i alla lägen, ni får 6,5 av oss båda.

Allra sist ut är Mia Ljung med Sally (Engelaiz Xpection).

– Sök! kom-menderar Mia och där sticker Sally iväg. Sally gör fina slag och hittar snabbt första figgen i högerhörnan. Mia fortsätter att skicka och de rör sig framåt i rutan, båge efter båge.

När de kommer in i området med de två kullarna, där flera missat att skicka kan man riktigt se hur Mia tänker. Hon stannar upp och tvekar, ändrar sig gång efter gång men skickar så precis mellan kullarna. Vi kan alla se hur Sally springer ner och cirklar kring graniset. Hon stannar upp, vittrar, rör på sig lite. Var kommer vittringen ifrån? Mia ropar inget "Här är jag!", utan låter henne arbeta vidare. På 50 meters håll ser vi sedan hur hon rör huvudet för att ta rullen i munnen. Det är nästan så det kommer tårar i

ögonen. Hon får hålla på ett tag innan hon lyckas, men så är rullen på plats och hon kommer farande i full fart tillbaka till Mia på stigen.

Sally har hittat figgen i rishögen.

Vid påviset hos Eva som denna gång legat i underjorden blir det hälsningar och beröm, både från Mia och figuranten.

– Jag kostar på mig att berömma hos figuranten och låter dem gärna hälsa på henne. Sally har haft svårt för att gå fram till figuranter tidigare. Poängavdragen för det bryr jag mig inte om, det är viktigare att det är positivt för Sally med figuranterna.

Mia och Sally är snabba som vesslor och de hittar sista figgen på högerkanten i ett långt slag.

Med tre figuranter och fint sökarbete får de dagens högsta poäng med 9:or från båda domarna.

– Det var bra att du lät Sally ta lång tid på sig för att hitta figgen i gropen, berömmar Kjell. Det är nog många som skulle ropat in henne där.

Efter en dag i sökruan tillsammans med domarna Kjell och Lotta Blomqvist kan man inte låta bli att skicka tackasamma tankar till dem. För förutom att med skarpa ögon döma ekipage efter ekipage har de till var och en gett någonting. De har kommit med goda råd, ställt kloka frågor och pekat på sådant som föraren kan utveckla. Den lilla publik som fått chansen att vara med har fått lära sig mycket om sökarbete av att se alla ekipage och lyssna till domarnas kommentarer.

Tillbaka på parkeringen sitter alla de tävlande på stolar i en ring, med fiket i högsta hugg. Nu kan allas sök gås igenom och erfarenheter delas. Det har varit enormt imponerande att få se det självständiga, fysiskt och mentalt krävande arbete som alla dessa boxrar gjort denna dag på SM. Och vem vann då till slut? Bruksgrenen sök är ju inte bara sök, utan innefattar även uppletande, budföring och lydnad. Med ett excellent lydnadsprogram gick Agneta Lundström

med Elva förbi alla i sin klass och vann därmed lägre klass sök på Boxer SM 2015, tätt följd av Mia Ljung med Sally och Marie Rand med Hector.

Om du och din boxer har en dag i veckan där ni kan lägga 6 timmars träning på sök, vecka efter vecka, år efter år så har ni garanterat en mycket rolig tid framför er. Och då kanske ni sitter här om några år och just har deltagit i Boxer SM i sök. För den som inte har all den tiden återstår chansen att bli en av de lyckliga som får följa med ut i SM-sökskogen. Något mer spännande är svårt att tänka sig!

KLASSER OCH TITLAR I SÖK

	Appellklass	Lägre klass	Högre klass	Elitklass
Ruta	50x100 m	100 x100 m	200 x100 m	300 x100 m
Figuranter	2 figuranter 1 öppen, 1 halvdold (1 sittande, 1 liggande)	3 figuranter 1 öppen, 1 halvdold 1 dold	3 figuranter 2 dolda, 1 öppen	3 figuranter 2 dolda, 1 öppen
Söktid	5 min	8 min	13 min	17 min
Godkänd	160 p	300 p	300 p	325 p
Uppflyttande	224 p	420 p	480 p	-

Delmoment och poäng: Bruksgrenen sök innefattar förutom specialmomentet sök även budföring, uppletande och lydnad. Varje moment viktas med en koefficient där sökmomentet viktas tyngst (appellklass x 7, lägre samt högre klass x 26 och elitklass x 29).

Certifikat: Vid 520 poäng eller mer tilldelas hund i elitklass certifikatpoäng. Bruksprovcertifikat (cert) tilldelas vinnande hund i elitklass vid officiellt bruksprov under förutsättning att minst 520 p uppnåtts. Dessutom tilldelas även annan än vinnande hund certifikat om poängsumman uppgår till minst 585 poäng, alternativt att certifikatpoängen ej understiger segrarens med mer än 10 poäng (under förutsättning att minst 520 poäng uppnåtts).

Titlar: Hund som godkänts i någon klass betecknas Sökh. Efter gruppbeteckningen tillfogas siffran I för lägre klass, II för högre klass och III för elitklass.

Championat: Svensk Brukshundchampion blir den sökhund som tilldelats 3 certifikat samt erhållit minst "very good" i officiell utställning.

SÖKBOXRAR VI MINNS

“Huss”

SBCH SUCH TJ HUND KORAD Fulkana's Husar 1984-1996

Huss fick totalt 8 sökcert och ett CACIT (internationellt brukscertifikat) - tror vi är ensamma om CACIT inom boxerrasen. Lite kuriosa om sökret: Lösa påvis var inte uppfunnet, så på träningen sprang vi ut på alla påvis! Men vi fick bra kondition och full koll vid figuranten. Vi tränade med stor variation; mot-medvind, vallat-ovallat, rullande-fasta figuranter, långa-korta avstånd till figuranten. Då lärde vi in med lösrulle från allra första början. Och aldrig någon lek hos figuranten - då hade Huss aldrig lämnat figgen frivilligt. Belöning var gos och klapp efter påviset. Slutbelöning för Huss var att bära tjänstetecket. Ett bra sätt att kunna belöna snabbt på tävling. Huss blev också Tjänstehund bevakning. På slutprovet hade vi 9,75 poäng i snitt av max 10. Duktig Huss! Det var en tuff utbildning. Bland annat patrullerade jag med AK4, blev beskjuten, platsade ner Huss vid sidan och besvarade elden. Skottfast? Jaaa! Hundarna fick kodnamn och inställelse-plats. Huss var också uppflyttad till högre klass skydd. Han blev nog ordningsman i Hundhimlen vid 12 års ålder. Älskade hund!! Min kennel Hausse bär hans namn.

/ Erica Blomberg, ägare och förare

Ett kul sökekipage som är värt att nämna är Gävleborgs distriktets Erika Blomberg med sin boxer Husar som visade upp en fin lydnad med bland annat 10-10 på långa inkallningen. Tyvärr var Husar lite väl ivrig när han skulle klättra över stegen så han trillade ner och nollade momentet. Men han var inte ledsen för det utan gjorde omedelbart om momentet med ett perfekt resultat som följd – men då var det liksom redan kört.

Det är i alla fall skojigt att se ett trevligt boxerekipage som bevisar att rasen duger till bruksarbete!

Ur Brukshunden 1990 - är tonen aningen raljant?

SBCH - Svenskt Brukschampion SUCH - Svenskt Utställningschampion TJH - Tjänstehund (alla äldre beteckningar)

SÖKBOXRAR VI MINNS

“Alex”

SE UCH SE BCH KORAD Ringside's Gucci 2000-2009

Alex (Ringside's Gucci) tävlade elitsök över 60 gånger under de fyra år vi körde sökret. Sitt första sökcert tog han 2003, då han var två och ett halvt år gammal. Elva cert blev det totalt och ganska många certpoäng utöver det.

När Alex närmade sig sex år övergick vi helt till spår och han fick ihop elva cert och en del certpoäng även där. Efter det prövade vi även lydnadseliten, men nådde aldrig fram till championat. Det gick också bra i utställningsringen. Ringside's Gucci blev svenskt utställningschampion efter fyra utställningar, på vilka han fick tre cert och ett reservcert.

/Monica Persson ägare och förare

SE UCH - Svenskt Utställningschampion SE BCH - Svenskt Brukschampion

TEMA **BOXRAR KAN** TEMA
SÖK

Text: Brittmarie Jalmberger

Att träna sök med sin hund är otroligt roligt och inspirerande. Har du tur finns det ett sökgång i din omgivning som du kan vara med i - och då kan du och din hund ha fått ett intresse som räcker hela livet!

Mitt sökintresse startade i slutet på 80-talet. Sedan dess har mycket hänt med inläring och hundhantering. Det mesta på gott. Jag har tävlat alla mina hundar i sök och spår. Och nu för tiden vill allt fler träna sök med sin hund. En del vill tävla medan andra tränar sök i en trivselgrupp och har det som en mycket bra aktivitet för hunden.

Sök innebär att hunden avsöker ett skogsområde med hjälp av luktsinnet och hittar och markerar mer eller mindre dolda figuranter (figgar). Till skillnad från spår jobbar hunden med hög näsa och tar vittring i luften istället för att följa markvittring. Det kallas att hunden vindar. När hunden har hittat figgen ska den göra en markering. Det vanligaste är rullmarkering, där hunden

Brittmari Jalmberger tillhör MÖLO och har till dags dato haft åtta boxer. Hon är utbildad SBK-instruktör och har genom åren haft mängder kurser för valp och nybörjare och kurser i lydnad, spår, sök och uppletande. Brittmarie har tävlat alla sina sex egna hundar i lydnad, spår och sök och har åtta medaljer från Boxer-SM.

Med Hausse Norton och Jiaojiaos Akacia har hon tävlat i elitsök.

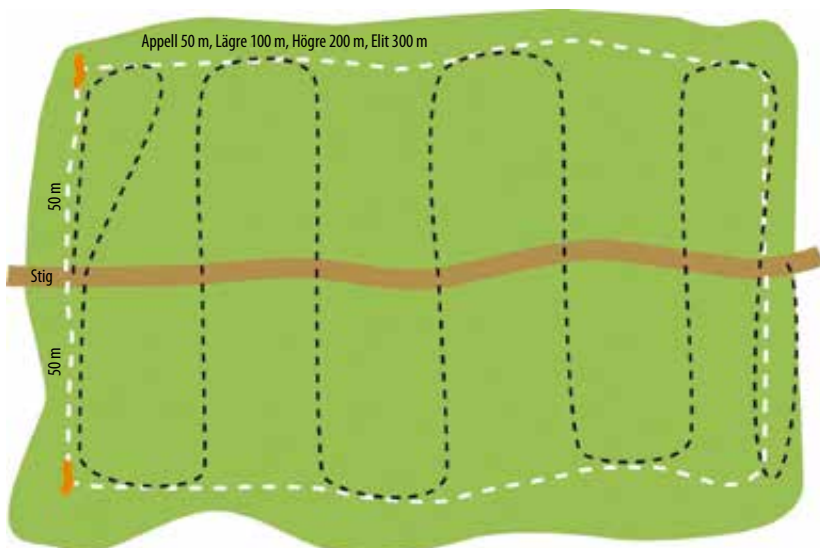

tar upp en rulle i munnen som hänger kring halsen. Hunden återvänder därefter till föraren och gör ett påvis, där den kopplad går ut och visar var figuranten finns.

Vad krävs för sök

Man behöver vara minst 4-5 personer i en grupp och man behöver ha tillstånd från markägare och jaktlag. Hunden ska ha tjänstetecken på sig och det ska finnas en ansvarig i gruppen, antingen instruktör eller någon med träningskort.

Sökträningen bedrivs i en vallad ruta som består av en mittstig, därifrån 50 meter ut på var sida. Ju högre upp i klasserna desto längre mittstig.

I sökrutan skickas hunden omväxlande på vänster och höger sida om stigen. Hunden ska lära sig att söka ut genom hela rutan. Den känner av rutans gränser eftersom den är vallad.

Man ska när man börjar träna sök ha god kondition både på hunden och sig själv, ha vardagslydnad, framför allt inkallning, ha påbörjat apporteringsövningar och ha vetskap om den egna hundens bästa belöning. Vad tycker hunden bäst om? Det kan vara godis, kamp, jakt, katt och rättalek o.s.v. Min man hade en hund som älskade att döda gråsten, lite tungt för figgarna att ta med sig, men absolut den bästa belöningen för den hunden. Han tyckte inte om mat, jakt, kamp, kel, men döda stenbumlingar var det bästa. Han blev godkänd i högre sök så småningom. Inget är omöjligt.

Vad kännetecknar då ett bra sökhundsämne? Jo, hunden ska ha förighet, snabbhet, kunna sortera och jobba effektivt eftersom all tävling går på tid.

Hittaövningar

Under inläring lär sig hunden att vinda in figgen som har gått ut och gömt sig väl och gått så att hunden inte får något spår. Figgen placerar sig i vindriktningen så att luftvittringen kommer mot hunden. Föraren går ut tillsammans med hunden tills den markerar med vidgade näsborrar och eventuell huvudrörelse. Båda går då tillbaka till stigen, och hunden skickas ut.

Figgen har fått order om vilken belöning hunden föredrar och det blir liten julafton. Här är det noga med att inte hunden hoppar och kladdar. Jag lär min hund från början att den ska lägga sig ner när den kommer fram till figgen oavsett om jag är med eller inte. Det här upprepas många, många gånger och så småningom kan man se att hunden visar intresse redan från stigen.

Här börjar vi tänka sök – nästa steg är att lägga ut figgen i vind och skicka direkt från stigen. Detta kallas hittaövning. Många använder hittaövningen länge, medan andra föredrar markering direkt, det vill säga att hunden ska hämta en lösrulle hos figgen. Allt beroende på hundens egenskaper. En överdrivet social hund kanske fastnar hos figgen, och en mindre social kanske föredrar att hämta rulle direkt och slippa umgås.

Akacia får kommandot "Sök!" Oavsett om det finns en figurant i sökslaget eller om det är ett tomslag blir berömmet lika stort när hon gjort ett korrekt slag.

Markering och påvis

Därefter ska hunden lära sig att göra markering och påvis. Hunden skickas då rakt ut i rutan, hämtar en lösrulle hos figgen, kommer in till föraren med rullen i munnen och gör ett påvis. Vid påviset ställer man upp hunden utåt därifrån hunden kom, kopplad eller okopplad, och säger "Visa" - och följer med ut till figgen. Belöning!

SÖKLEXIKON

Vallad ruta

Gruppen går ut likt skallgång på höger sida om mittstigen framåt i rutan sen tillbaka på vänster sida till starten, samt längs rutans ytterkanter. Vallningen tar bort vilt och ger hunden känd mark att gå på, dvs den vet var rutans ytterkanter är.

Figge

Figgen eller figuranten är den person som gått ut i rutan och gömt sig.

Skicka ut i vind

Figge läggs ut i motvind i förhållande till stigen, vilket gör att vittringen kommer

mot hunden.

Lösrulle

Lösrulle är en träningsöskrulle som hunden hämtar hos figuranten. Lösrullar finns som mjuka plastslangar i neonfärg, men man kan också använda en bit vattenslang.

Norskrulle

Rullmarkering som fästs kring hundens hals, den mest använda rullmarkeringen.

Svenskrulle

Rullmarkering som fästs i hundens Halsband och hänger ner över bröstet.

Skallmarkering

Hunden springer ut till figgen och ska där skälla tills föraren kommer ut. Alternativ till rullmarkering.

Distansmarkering

Hunden tar sin egen rulle för långt ifrån figgen, ca 2 m och längre ifrån räknas som distansmarkering.

Blindmarkering

Hunden tar sin egen rulle utan att ha varit i närheten av figgen.

Det slutgiltiga steget är att hunden, istället för att hämta en lösrulle hos figuranten, ska markera genom att ta en rulle som den har runt halsen och återgå till föraren.

Tomslag

Så småningom lär sig hunden gå tomslag, dvs hunden skickas rakt ut till ytterkanten av rutan, viker framåt ca 20-30 m och kommer tillbaka till föraren utan att hitta någon figge. Där måste hunden få dubbelt beröm när den kommit in utan träff och gjort ett bra jobb. Att jobba med tomslag är viktigt eftersom det t ex i elitsök finns tre figgar utlagda på 300 m, däremellan ska hunden gå tomslag, ca 15-20 stycken och tycka att det är lika roligt.

Utveckla vidare

Därefter gäller det att stegra i den takt hunden klarar. Planera noggrant, vad är det som inte funkar? Varje hund är unik, och det uppstår alltid olika problem på vägen. Alla hundar kan springa, men springa och tänka samtidigt kan vara svårt i början. Det gäller att analysera vad som är bäst för just din hund, det går inte att jämföra sig med andra, utan backa tillbaka, göra om, göra annorlunda tills det blir rätt. Ju noggrannare i början, desto färre problem i framtiden. Träna ihop med olika människor, gör utbyte med andra klubbar, planera alltid inför träning. Vad gick dåligt förra gången och vad gick bra? Träna på svårigheterna. Försök att vara med på läger av olika slag, titta på söktävlingar och var figurant. Har du tur finns det ett sökgäng i omgivningen som du får vara med i, men det är inte alltid så.

Svårigheter

Jag fick frågan vad största svårigheten är för en nybörjarhund. Egentligen ingenting skulle jag vilja påstå. Att springa är ingen svårighet för de flesta hundar. Att träffa på roliga, snälla människor i skogen, få godis och leka med bästa leksaken är inte heller svårt. Det är när man ska sätta ihop delarna och ta bort alla hjälper som det trasslar till sig. Ju högre stegringsgrad, desto svårare.

Det tar ungefär två år att grundträna en sökhund innan den klarar av att tävla. För under en söktävling ser domaren allt, och då menar jag allt, till skillnad mot spår. Hunden ska söka

igenom rutan effektivt, vara snabb, inte pussa på figuranten eller riva kojan för att komma in. Domaren går med ut på påvisningen, hunden ska då gå lös vid din sida tillbaka till stigen. Hunden får inte bada i det vatten som finns i rutan, även om det är 30 grader varmt för då tappar man många poäng trots att hunden hittat alla figgar och gjort ett bra sök. Att få en dubbeltia i sök, dvs full poäng av båda domarna är mycket svårare i dag. Förr räckte det med att plocka in tre figuranter, men i dag pysslar vi med lydnadssök. Det finns alltid något att dra poäng för och eftersom vi inte är ensamma i skogen så kan allt hända.

FOTO: LARS WÄRME

En ivrig Acasia på väg att göra påvis.

Jag har varit med om att hunden sprungit på blåbärs-plockare och fått en hink i huvudet, eller som den gången jag skickade ut min hund och ett hästekipage kom ridande långt ut i rutan. Figgen låg i närheten, men min hund gjorde en gir och markerade figgen. Hunden var så inställd på att hitta figgen så hästen brydde han sig inte om. Vi har även fått avdrag trots att jag hade 3,5 min kvar på tiden. Domaren tyckte att hunden som gick före oss var så mycket snabbare och vi blev jämförda med den. Jag brukar aldrig kommentera domarens bedömning men då kunde jag inte hålla tyst utan sa "Jag visste inte att det var en hastighetstävling, jag trodde det var en söktävling". Men för att vara ärlig så tycker jag ibland att jag fått för mycket poäng, så det hela jämnar ut sig.

Att träna sök med sin hund är otroligt roligt och inspirerande och utvecklande och de tusentals timmar jag tillbringat i skogens vill jag inte vara utan!

BOXRAR KAN

TEMA SÖK

I HUVUDET PÅ ETT SÖKGÄNG

Text: Eva Folkesson

Morgonstund har guld i mund, försöker jag peppa mig med när jag stuvar in mig och hundarna Humpe och Käcka i bilen kl 8.30 denna strålande augustisöndag. Fika och sökattiraljer ligger nedpackade i stolryggsäcken som får plats i passagerarsätet. Fyllda av förväntan bär det sedan iväg mot den överenskomna sökruatan som ligger stadsnära men ändå ostört i ett stort skogsområde bortanför stadens ridskola.

På grund av min enastående självdisciplin anländer jag först till parkeringsplatsen. Ytterligare fem ekipage ska sluta upp och medan jag väntar hinner jag rasta av mina små älsklingar lagom långt ifrån den tilltänkta sökruatan.

Snart nog är hundarna rastade och övriga deltagare på plats. När vi pejlat in solens förutsägbara rutt över himlen och parkerat om våra bilar för maximal skugga så ger sig hela människogänget uppför stigen till den tänkta sökruatan. Vi ska "Valla" rutan först. Med oss har vi två hundar som under dagen inte kommer att köra sök utan enbart får göra sin insats som "Vallhundar". Idag är min Humpe "vallhund" och en liten vit Pumitik som heter Glittra på 1 år. De andra hundarna får vänta i bilarna så länge. De kommer att köras en och en i en uppjord turordning som kommit till genom lottning för rättvisans skull.

Sökruatan är en rektangulär ruta med en mittstig gående rakt igenom den på längden. Den är 100 meter bred och 200 meter lång. Vi går ut som ett skallgångsgäng med några meter mellan varje person, först på ena sidan av stigen och sedan likadant på andra sidan. Hundarna som vallar får springa fritt emellan oss. Stigen och alla fyra hörnen snitslar vi med färggranna snitslar så att ingen ska kunna missa vart rutans gränser är.

Just den här sökruatan är ganska tuff. På vänstra sidan följs stigen av en 4-5 meter hög bergvägg och höger sida är täckt av sugande, lårhögt blåbärsris. Bergväggen planar ut efter ca 100 meter i rutan och den sugande högern sidan övergår till slysnår dom sista 25 metrarna. Hela sökruatan ligger i en ganska brant uppförsbacke och berids ganska ofta med hästarna från den angränsande ridskolan - men vi brukar inte störa

ihop. Jag började köra sök 1994 med min fjärde boxer. Tävlatt Sök har jag gjort med Krizzi som blev uppflyttad till högre när hon var 9 år 2008 och Humpe som blev godkänd högre 2013. Käcka är min 4:e sökhund.

varandra - en sökhund brukar vara ganska fokuserad på sitt sökarbete och låter sig inte störas av sådana ovidkommande störningsmoment.

Medan sökhundarna otåligt väntar i bilarna på sin tur har vi tvåbeningar fullt upp. När man inte kör sin egen hund är man minst lika aktiv med de andras hundar - man får inte vara lat om man ska köra sök.

Man har en stor uppgift som figurant. Varje hund behöver mötas på sitt speciella sätt därute i rutan, långt ifrån sin trygghet - föraren. Därför måste varje förare noga instruera figuranterna om vad som förväntas av dom.

Förutom att vara figurant behövs också någon som håller i ordning på stigen. Den personen har många uppgifter: Hålla koll på vad aktuell hund kan och vad föraren önskar träna vid detta speciella tillfälle. Hen ska ha koll på vart figuranterna har sina legor och hur dom ska gå ut till sina legor i förhållande till vindriktningen. Och framförallt ska hen styra upp aktiviteterna på stigen så ingenting glöms bort. Denna person kallas också universellt för Stigen.

Nu är det dags att köra igång sökpasset. Av de sex hundar som ska köras idag är de flesta nybörjare i olika grad - endast två stycken har tävlingserfarenhet.

Den första har tävlat appellklassen och blivit uppflyttad till lägre klass och

TEMA **SÖK**

BOXRAR KAN

nu är det snart dags att pröva sina vingar i den lite svårare klassen. Han, Airo, är en kelpie, 3,5 år gammal. Jag är förste figurant. På den släta högersidan längst ut i hörnet, 50 meter från stigen har jag krupit in i ett lågt tält och liggandes på magen inväntar jag den lille brunes ankomst. Matten har skickat ut honom från stigen så att han sprungit rakt ut till mitt lilla camoflagefärgade tält. När han har upptäckt mig tar han den rullen han har hängande i halsbandet och springer så fort han kan tillbaka till sin matte. När matten ser att han har sin rulle i munnen vet hon att han har markerat figuranten. Hon tar ur rullen ur munnen, kopplar sin hund

och beordrar med ett ord: "Visa" och hunden springer före tillbaka till figuranten med sin matte på släp i kopplet. Där ute blir det fest för att stärka hundens intresse av 1) Leta, 2) Finna 3) Markera och 4) Visa sin matte var den borttappade personen är (påvis). Fest är alltså godis och lek och även kel tills matte och hund går tillbaka till stigen för att göra ett nytt sökslag på andra sidan stigen.

Så fortsätter sökandet. Det går från sida till sida i en framåtgående vågrörelse. Varje sökslag är ungefär 20 meter breda mellan varje gång hunden korsar stigen. Lille Airo kämpar på. Dagen är redan varm fast klockan är inte mycket mer än 10. Bergssidan suger, men att vara en ung, vältränad kelpiepojke underlättar när man ska söka av en sökrua. Airo har en del att träna på men både hund och matte är ambitiösa och kommer säkert att klara av hans livs andra söktävling.

Hund nr två är dagens första boxer, Jackson drygt ett år. En stor och välväxt boxerkille med mycket energi. Han och hans matte tränar ofta apportering av rullar hemma i lugn och ro, men det är svårt att överföra kunskaperna till träningsituationerna i skogsmiljö med en massa störningar av allehanda slag. Hans sökövningar går därför mest ut på att leta upp figuranterna, leka med sina snöbollar och sen springa in till mattan på stigen med bollen i munnen. Han gör några korta transporter med en lösrulle (en sökrule som inte sitter fast på halsbandet) mellan figurant och matte på stigen men då är Jackson så

trött och varm så rullen glider ut ur munnen på honom hela tiden. Han är också mycket försiktig när han ska leta upp klättringsmöjligheter på bergväggen så han behöver en del hjälp av matte att hitta en bra väg upp. Han hittar ändå sina figuranter och blir alldeles slut av värme och tuff terräng.

Nr tre: Åttaårig pumipojke som för ett par år sen blev uppflyttad till högreklassen i sök. Han har gjort ett längre uppehåll men har nu återupptagit sökandet och matte har anmält dom till söktävlingen om fem veckor. Det är alltså dagens mest rutinerade sökhund. Vid detta tillfälle vill mattan få en tävlingsliknande träning och tre figuranter är utlagda utan att mattan vet vart dom är. Denna lilla pumi är som en grålurvig Duracellkanin som flyger fram i blåbärsriset. Han klättrar som en bergsget uppför bergväggen och plöjer under ytan av blåbärsris när så behövs. 200 meter lång är högreuteran i tävling. Här kör han lika långt. När han "gått i mål" är han så trött så att han lägger sig raklång på stigen så fort tillfälle ges. Till och med en Duracellkanin kan tydligen bli trött. Mattan och Mysco är nöjda och vi i publiken är imponerade.

Boxrarna som var med på sökandet: Jackson, Dagny och Käcka.

Så är det min lilla Käckas tur. Käcka är två år och har inte kört sök så kontinuerligt som man skulle ha velat. Nu har det blivit mer kontinuitet på sista tiden och det har gett resultat.

Hon söker figurant, finner den, markerar genom att ta sin lösrulle som figuranten håller i handen. Hon springer allt vad hon orkar till mig som går på stigen och avlämnar rullen. Dags för påvis. Jag ropar ut mot figuranten: Var är du? Figuranten svarar: Här är jag! Jag ger Käcka

kommandot: "Visa" och släpper iväg henne mot figurant och godiset med mig glatt galopperande efter. Väl hos figuranten blir det mys en liten stund med Käcka snuttande på en mjukosttub och med glatt viftande svans. Efter ett par lyckade figurantsök får hon gå på ett "tomslag" vilket innebär att ingen figurant finns, men hon ska ändå ut och söka av området motsvarande ett 20 meter brett och 50 meter långt sökslag. Då är det noga att man berömmar henne extra mycket på stigen efteråt så att inte hennes självförtroende sjunker när hon ingen belönande figurant finner därute.

Idag tänjde jag på gränserna genom att ge henne ett ytterligare sökslag mer än vad hon tidigare hade gjort. Lilla Käckahjärnan var då helt slut så hon knappt visste åt vilket håll hon skulle gå. Då gäller det att stötta för nästa gång kommer hon att orka hålla ordning på tankarna ytterligare ett snäpp.

Hon kämpade på vid bergskanten och letade sig upp bra på skicken men när det var dags för påviset klarade hon bara inte av att ta sig upp i en skreva - jag fick helt enkelt hjälpa henne genom att lyfta upp henne till nästa avsats innan jag själv kravlade mig upp efter henne. Jag lovar att hon sov gott efter detta sökpass när hon hade återförenats med Humpe i lilla gröna bilen.

Hund nr 5: Boxertjejen Dagny, 14 månader. Så mycket överskottsenergi i sån liten kropp!!! Hon testas mattes tålmod genom att dra en rejäl repa utmed hela 200-metersrutan innan hon lyssnar på mattes inkallning för att samla ihop sig på stigen och leta figuranter som man bör när man är sökboxer. Och hittar folk gör hon - varje gång. Och hon levererar rullar till stigen om än inte till mattes belåtenhet eftersom hon slarvar med avlämningen till matte. Det här är ett svårt moment för sökhundar och det är ett återkommande problem i ett gäng med icke-rutinerade sökhundar. Den väsentliga träningen i detta får man i huvudsak träna i lugn hemmamiljö för att senare försvåra med alltmer avancerade störningar. När det går galant i den värsta störningssituationen får man fortsätta att träna och nöta i oändlighet i söksituationen. Jag förespråkar inläring av Byteshandel via Baklängeskedjning och att alltid utnyttja ALLA tillfällen där du kan byta något hunden ger dig i utbyte med godis om du vill få till en bra apportering i sökret eller varsomhelst i övrigt.

Den sjätte och sista hunden i dagens träning är en goldenvalp på 8 månader som just kommit hem från en sökkurs på 3 dagar. Såsom varande en retriever har han inga andra problem med leverering av sökruke än att värmen gör honom så flåsigt att rullen hela tiden glider ur munnen utan att han märker det - men då har han inga problem att leta upp den tappade rullen för att lämna till matte med lite fördröjning. Han kämpar på med sin tjocka päls i värmen och är lika glad genom hela sökret. Det är verkligen en glädje att bara se hundarnas lycka när dom börjar få grepp om det här med sökret. I vår grupp är vi noga med att såväl hundar som förare ska tycka det är roligt. Vi tror att det gör ett bättre sök än om kraven blir för stora och att hundar eller förare är rädda för att "göra fel"

Vi avslutar varje hunds sökruka med en riktig "Julafton" när hunden fritt får springa från sista figurantlegan in till gänget på stigen som väntar med godis, leksaker och muntliga hejarop! Den lycka dom då uppvisar är värd alla timmar det tar, alla kämpiga språngmatcher och alla tålmodsprövande uppstyrningar man tar sig igenom på dessa (underbara) sökträningar.

Avslutningsvis samlas vi alla på våra ryggsäckar i närheten av våra bilar där trötta hundar pustar ut efter kropps- och hjärnaktiviteterna. Vi fikar och går igenom hund för hund. Vad som var bra och försöker lösa eventuella problem som uppstått och vi peppar varandra.

Denna stund hyllas ibland som "träningens höjdpunkt". Det kan så vara, men jag anser att dessa träningstillfällen är HÄLSOBRINGANDE. Vid ett flertal tillfällen har jag åkt iväg på helg- eller veckosökläger med ond hals, molande kropp eller sorgligt utmattad efter någon kämpig period i livet. Väl anländ till lägret har åkomman varit helt bortblåst. En sån här träningsdag jagar bort tröttheten som krupit på under veckan. Glädjen och tillfredsställelsen sitter i flera dagar in på nästa vecka. Det är hundarna, människorna, glädjen i ansträngningarna, den friska luften och den gröna skogen som gör det - om jag får göra en ovetenskaplig analys.

Till slut är träningsdagen slut och sex timmar efter ankomsten till skogen lassar jag således in oss i Lilla Gröna och tuffar mot hemmet igen - trötta, solmosiga, svettiga och nöjda.

UPP MED NOSEN!

Text: Brittmari Jalmberger

"SÖK" har du säkert sagt till din hund när ni har varit ute i skogen och någon i familjen har gått och gömt sig. Men är det spår eller sök som din hund ägnar sig åt i letandet? Det beroro lite på. Hög nos och vittring i luften - då har vi sök. Nosen i backen och markvittring - då är det spår.

För att träna sök på riktigt behöver du en sökgrupp, men vill du prova på så finns det flera roliga övningar. Och oavsett om träningen leder till att ni börjar träna sök eller inte så är det kul och bra träning. Alla hundar gillar att få använda huvudet!

1 Apportering / Byteshandel

Du kan träna din hund att apportera redan från att den är valp genom att lära den byteshandel, dvs att den får godis mot att den kommer med föremål. Att hunden kan apportera har ni glädje av både i vardagslydnad och vid all sorts träning. Det här kan du träna med den lösrulle som man använder i sök, eller med vilket föremål som helst.

● Håll en godis i öppen hand och lösrullen i den andra. Stäng handen om hunden försöker ta

godiset. Vänta ut att hunden rör rullen med nosen, beröm och ge godiset. Upprepa många gånger så att hunden får godis varje gång den duttar på rullen. Gör många små pauser emellan.

● Hög svårighetsgraden till att hunden ska ta rullen i munnen. Håll rullen stilla i din hand och vänta ut att hunden tar den i munnen. Släpp inte taget om rullen.

● Nästa steg är att du släpper rulle någon sekund när hunden har rullen i munnen. När du tar tillbaka rullen så belönar du. Det är

viktigt att inte belöna om hunden släpper rullen, för då är det släppandet som du belönar.

● Sista steget är att du lägger lösrullen på marken och hunden tar upp rullen och du tar emot den. Beröm när hunden tar upp rullen, om den då släpper måste du gå tillbaka ett steg. Här kan du lägga in kommandot "Apport".

2 Vittringslek

Om ni är två kan ni göra en vittringsövning.

● En av er är figurant och gömmer sig. Gömstället ska vara ordentligt dolt, tex under några grangrenar eller under ett kamouflagefärgat nät. Ligg en bra stund i legan så att doftmolekylerna från figuranten hinner sprida sig.

● Föraren vallar av området kring legan genom att gå fram och tillbaka över figurantens spår. Det är för att hunden inte ska börja ta markspår efter figuranten.

● Ha koll på vinden och börja gå mot legan från ett håll där ni får vinden med figurantdofterna mot er. Låt hunden vara lös. Hindra den inte från att snusa där den vill och styr den inte.

● När hunden kommer in området där vittringen från legan finns så kommer den troligen stanna upp för att sedan undersöka var vittringen kommer ifrån. Vänta ut din hund. När hunden till slut hittar figuranten så blir det fest med lek, beröm och belöning.

3 Hinksök

Det här är en busenkel, bra och kalaskul övning för en boxer.

● Ställ ut ett antal upp och nedvända hinkar på en linje på en äng. Hinkarna ska vara färgglada, så att du lätt kan se dem på långt håll. Placera dem med stort avstånd emellan. Hinkarnas

placering motsvarar baslinjen i sökrutan, dvs rutans ytterkant. Lägg mjukt godis på hinkarna, tex köttbullar och första gången låter du din hund vara med när du matar hinkarna.

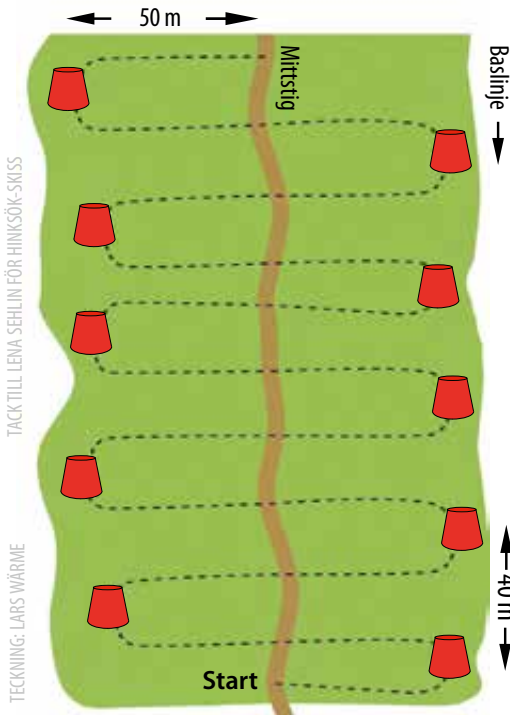
● Backa 10 meter och skicka hunden till första hinken, genom att peka med handen och säga "Ut". När hunden

springer ut får den belöningen på hinken, du berömmar, ropar in och ger belöning även när den kommer in till dig. Sen går ni längs er "mittstig" fram

till nästa hink och skickar igen. Hunden kommer snart fatta poängen och tycka det är jättekul!

● Sedan kan ni utöka avståndet till hinkarna upp till 50 meter, vilket är avståndet i ett söskkick. Du kan också placera hinkarna i zigzag på båda sidor om en mittstig, precis som i sökrutan. Slutligen kan du flytta hinksöket ut i skogen, så länge som skogen är så gles att du kan se hinkarna från stigen, så du kan ropa in och berömma just när hunden vänder och är på ingång.

Hinksök i sökruta. Med 200 m stig och tio hinkar får hunden springa totalt en kilometer.

I hinksök tränar hunden att gå dit du pekar, att göra raka skick och gå snabbt ut och in. Ni tränar samarbete och hunden får ett riktigt bra konditionspass.

4 Linjetag

Lägg ut tennisbollar som en solfjäder och lär din hund ta den boll du pekar på, använd kommandot "Ut". Hunden ska gå dit du pekar, annars kallar du in och gör om.

● Börja på kort avstånd och långt mellan föremålen tills hunden lärt sig lyssna och förstår vad ditt handtecken (dirigering) innebär. Håll handen så att hunden ser den med sitt högeröga. Ge självklart mycket belöning när hunden kommer in.

● Om du vill kan du där börja lära in höger och vänster. Ge belöning när den kommer in.

I linjetag tränar du riktning, apportering och lydnad.

5 Riktningsovnningar

Det här en övning med figuranter som du gör i terräng.

● Ställ ut figgar på baslinjen likt ett sökslag, (dvs i ytterkanten av rutan) och på båda sidor om mittlinjen.

● Skicka hunden först till den figge som är i startkanten av rutan. Figgen ger godis och går samtidigt framåt i rutan några meter, stannar, slutar mata och blir passiv, föraren ropar in.

● Föraren står beredd på stigen, belönar och skickar ut på andra sidan. Fortsätt sedan med figge efter figge framåt i rutan.

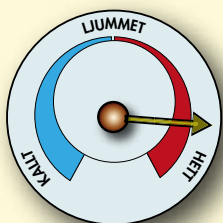
I den här övningen tränar ni både på att få hunden att gå dit du pekar och röra sig framåt i rutan.

Lycka till med sökträningen!

BRITTMARIS ORD

Vi ska använda ord som kommandering kan du så klart välja själv, men det är bra att vara konsekvent och tänka igenom hur man gör. Britt看ari gör så här:
"Sök": Kommandot för att starta ett sök
"Ut": Kommando med starkare betoning på lydnad, det betyder nu springer du rakt ut och du kommer få en jättebelöning.

HUR HETT ÄR SÖK?

Sök är en klassisk bruksgren där boxern är stark, även om sökret inte kan mäta sig med spåret. Förra året tävlade totalt 29 boxrar vid officiella bruksprov i sök och tillsammans gjorde de 71 tävlingsstarter. Av dem tävlade 3 i appellklass, 7 i lägre klass, 10 i högre klass samt en i elitklass.

Sök är en bruksgren där boxern är på frammarsch. För tjugo år sedan (1994) gjorde 14 boxrar tillsammans 42 tävlingsstarter i sök. De tävlande var relativt få och några av dem stod för ett stort antal starter.

2003 hade antalet tävlande individer ökat till 19, för att året efter explodera till 27 boxrar med tillsammans 83 starter. Mitten av 2000-talet står också för en tid med exceptionellt duktiga sökhundar. 2003 tävlade 6 individer i elitklass där den fenomenale Ringside's Gucci gjorde 21 godkända resultat på raken, varav 6 med certpoäng och 4 med certifikat. Idag är antalet elittävlande inte lika högt, men däremot var antalet starter i högre klass dubbelt så många 2014 jämfört med 2004. Bredden är nu också större på så vis att varje ekipage i snitt gör fler starter. 2004 stod 3 individer för hälften av alla starterna, 2014 är fördelningen av tävlandet långt jämnare. Det lovar gott för framtiden, boxrar kan!

statistik från SKK hunddata

SÖKHISTORIK

Söket, liksom spår och rapport - det vill säga alla våra bruksgrener - härstammar från militära insatser under första världskriget. Man använde hundar som budbärare, spårare och uppletare av skadade. Från början hade inte hundarna egna rullar med sig utan skulle ta något från den hittade och skadade personen och lämna till föraren. Men det visade sig vara skrämmande för den skadade personen, och väckte ofta panik, när det stod en drägländ hund där och skulle ta något från en. Så övergick man till att hunden skulle leta upp något i naturen i närheten av personen, men det kunde ju också bli komplicerat så efterhand "uppfann" man sökrullen som hängde runt hundens hals.

INTE BARA SÖK ÄR SÖK

Hundens exceptionella nos hjälper människor på många områden...

- Brukssökhundar**
- Narkotikahundar**
- Bombhundar**
- Mögelhundar**
- Eftersökhundar**
(söker upp skadat vilt)
- Gashundar**
(söker upp gasläckor)
- Minhundar**
- Kantarellhundar**
- Diabeteshundar**
(hjälper människor ha koll på sockernivå)
- Ruinsökhundar/
Katastrofhundar**
(söker efter personer i rasmassor)
- Vattensökhundar**
(söker oftast efter drunknade personer)
- Räddningshundar**
(söker saknade/skadade människor)
- Cancerhundar**
(identifierar cancer hos människor)
- Lavinhundar**
- Kriminalhundar**
(eller likhundar, söker döda människor)
- Malmlethundar**
(söker malmfyndigheter)
- Brandhärdhundar**
(söker brandfarliga vätskor vid möjlig anlagd brand)